

ZAŠTITNICE

ČUVARICE NAJSLABIJIH MEĐU NAMAMA

OVE ČETIRI ŽENE KAO PRAVOBRANITELJICE NAJUGROŽENIJH SKUPINA U DRUŠTVU ČESTO SE SUDARAJU S VJETRENJAČAMA KAKO BI U JAVNOSTI PODIGLE SVIJEST O ONIMA ČIJI IM JE POSAO DA IH ZAŠTITE. PIŠE KRISTINA TURČIN SNIMCI: MARKO MIŠČEVIĆ I JURE MIŠKOVIĆ/CROPIX

Lora Vidović
pučka pravobraniteljica

TKO JE: rođena 17. prosinca 1973. godine u Novoj Gradiški, 1997. diplomirala na Pravnom fakultetu u Zagrebu, završila je poslijediplomski studij iz građanskopravnih znanosti na Pravnom fakultetu u Zagrebu i 2001. godine magistrirala s temom "Pravobranitelj za djecu". Udana, majka trojice sinova. Voljela bih da imam više vremena za čitanje i druženje, ali zapravo mi je najvažnije i najdraže svaki slobodan trenutak provoditi s djecom. Suprug i ja pratimo ih na sportske aktivnosti i vikende najčešće provodimo u sportskim dvoranama, navijamo, družimo se s drugim rukometnim roditeljima...

ŠTO JE RADILA PRIJE: Predstojnica Ureda UNICEF-a za Hrvatsku

POSEBNO JE PONOSNA NA: Aktivnosti nakon prošlogodišnjih poplava u Županijskoj Posavini te zaštita prava osoba s duševnim smetnjama. U 2014. obišli smo 5 najvećih psihijatrijskih ustanova, a u tom trenutku u njima se nalazilo ukupno 2017 pacijenata. Nismo naišli na postupke koji mogu predstavljati mučenje, ali jesmo na one koji mogu predstavljati ponižavajuće postupanje ili kršenje zakonskih i ustavnih prava pacijenata. Svakoj smo od tih ustanova uputili niz preporuka, čak 75% naših preporuka već uvaženo.

NAJVIŠE JE RAZOČARANA: Ima puno malih razočarenja. Na primjer, kada ne razumijem neke odluke ili argumente nadležnih

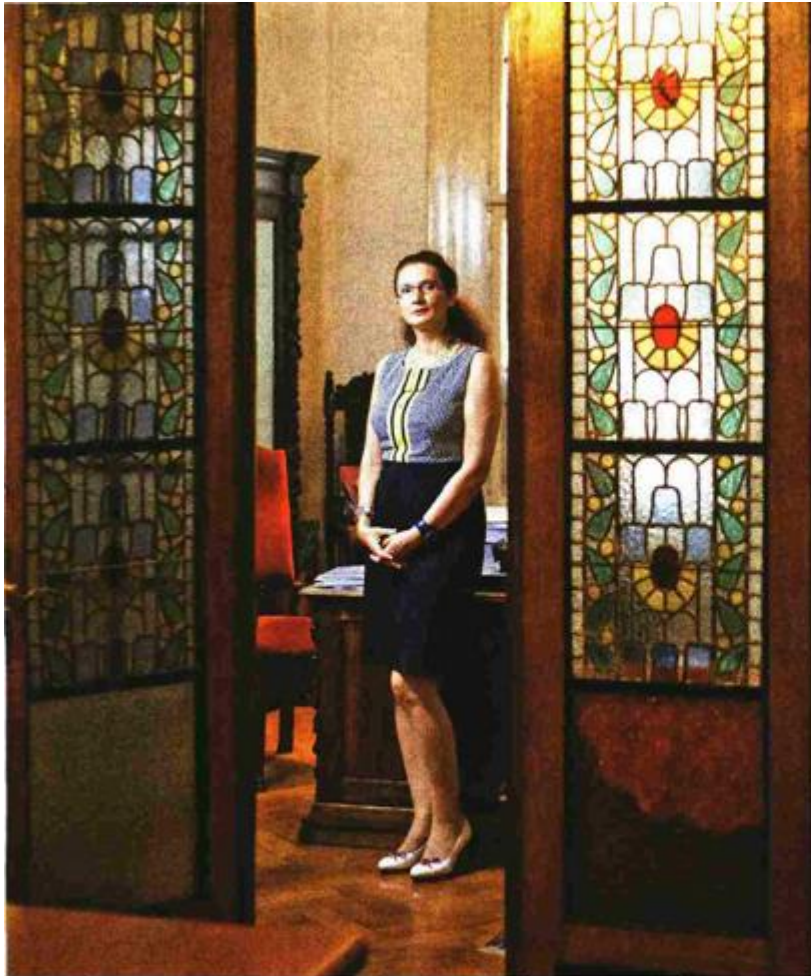
tijela, ili kada se dogodi da ne odgovaraju na naše dopise – iako moram priznati da je i toga sve manje.

NAJVIŠE JE DIRNE: Mnoge su ljudske priče zaista teške i ponekad ih je mučno i čitati. Jedna koje se često sjetim je ona 77-godišnje starice koja je imala mirovinu 800 kuna, i zbog toga što nije mogla plaćati režije, imala je ovrhu na mirovini. Zato je morala birati hoće li kupiti hranu ili lijekove.

POSEBNO CE SE POSVETITI: Postupanju javne uprave u odnosu na građane, prava nacionalnih manjina i diskriminacija temeljem etniciteta, prava osoba lišenih slobode. Sasvim sigurno ćemo jačati naše kapacitete i snažnije usmjeravati aktivnosti i u druga područja, primjerice prava starijih osoba, diskriminaciju temeljem vjere, govor u javnom prostoru, prava tražitelja azila i azilanata i druge.

NAJVEĆI PROBLEM: Nepovjerenje koje građani imaju u institucije, a koje proizlazi iz zaista velikog broja pritužbi kojima nam se obraćaju, bilo da se radi o pravosuđu, državnoj upravi ili postupanju lokalnih jedinica. Jedan od većih izazova s kojim se kao društvo susrećemo je netolerantan govor u javnom prostoru. Praksa pokazuje kako ni javne osobe ni mnogi građani ne prepoznaju granicu između iskazivanja domoljublja, kao pozitivnog osjećaja u kojemu se slavi vlastiti identitet, i neprimjerenih iskaza kojima se namjerno ili iz neznanja vrijeđaju pojedine skupine građana.

Višnja Ljubičić

*pravobraniteljica za
ravnopravnost spolova*

TKO JE: Rođena u Zagrebu, diplomirala na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1987. godine. Udana, majka dvoje djece. Slobodnog vremena imam vrlo malo. Kao dužnosnica na raspolaganju sam 24 sata i vrlo često u ono vrijeme koje bi se vodilo kao slobodno zna se dogoditi da moram intervenirati. U ono malo vremena koje ne posvećujem poslu nastojim balansirati svoje privatne obaveze.

PRIJE JE RADILA: Kao savjetnica/načelnica odjela u Uredu za ljudska prava Vlade RH

POSEBNO JE PONOSNA NA: To što zadnji pokazatelji govore da se mišljenje Pravobraniteljice o diskriminaciji sve više uvažava i da je uspjela postati autoritetom za područje diskriminacije temeljem spola, bračnog i obiteljskog statusa, spolne orijentacije te trudnoće i materinstva. Zadnji pokazatelji govore da je u odnosu na 2011., kada je tek oko 35% tijela uvažavalo i postupilo po upozorenjima i preporukama Pravobraniteljice, taj postotak povećan na čak 94%.

NAJVIŠE JE RAZOČARA: Nisam uspjela postići da političke stranke poštuju zakonsku odredbu o kvotama na kandidacijskim listama koja postoji još od 2008. Usprkos mom velikom trudu, većina političkih stranaka se

PET GODINA JU JE PRED DJETETOM PSOVAO, TUKAO, NAZIVAO KURVOM

Anka Slonjšak

*pravobraniteljica
za osobe s invaliditetom*

TKO JE: Rođena sam 16. travnja 1973. u Düsseldorfu, diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1998. godine. Volim otići na koncerte i u kazalište, pripremati druženja i provoditi vrijeme s prijateljima, otići u šetnju u prirodu ili na izlet na more.

Volim dobar film u kinu i dobru knjigu. Kada mi dođe inspiracija i kad imam koji slobodan trenutak, uzimam kist u usta i slikam. Slikarica sam koja slika ustima i slikanje mi pričinjava posebno zadovoljstvo, ali, na žalost, malo vremena imam za njega.

PRIJE JE RADILA: Kao savjetnica za računovodstvene poslove u tvrtki EMPORION d.o.o.

POSEBNO JE PONOSNA NA: Svaka zaposlena osoba s invaliditetom, svako dijete s teškoćama kome je našim zalaganjem i zagovaranjem osigurana podrška u vrtiću, školi ili u obitelji, svaka dostupna usluga za osobe s različitim oštećenjima koja znači neovisnost i uključenost

NAJVIŠE JE RAZOČARA: Kao temperamentna i uporna osoba te bivša sportašica (do 1992. godine, kad je kao 19-godišnjakinja u prometnoj nesreći ozlijedila vratnu kralježnicu i dobila dijagnozu tetraplegije, profesionalno se bavila rukometom te bila kadetska reprezentativka Jugoslavije i juniorska reprezentativka Hrvatske) bila sam usmjerena na traženje najboljeg i najbržeg rješenja za kon-

kretno probleme. Dolaskom na mjesto pravobraniteljice razočarana sam svojevrsnim birokratsko-administrativnim pristupom u rješavanju konkretnih ljudskih problema koji traže otvorenost komunikacija među sustavima u kojima će osoba biti ona točka povezivanja, a ne netko koga ćemo "predavati" od jedne do druge institucije ili upravnog tijela ako "nismo nadležni ili se proglasimo nenadležnima". Međutim, problemi s kojima se susreću roditelji djece s teškoćama i osobe s invaliditetom su toliko kompleksni da nadilaze uobičajenu sposobnost snalaženja.

NAJVIŠE JE DIRNE: Previše je potresnih priča, svaka je za osobu koja je živi posebno bolna – jednako za osobu koja je zbog teškog invaliditeta napuštena od roditelja, cijeli život provela u ustanovi kao i za osobu koja je cijeli život živjela okružena pažnjom obitelji, a onda gubitkom roditelja odlazi u ustanovu. Nijedna od njih nema utjecaja na vlastiti život, nema izbora i nema drugih mogućnosti. S obzirom da sam i sama osoba s najtežim stupnjem invaliditeta najviše me potresu životni problemi djece i osoba mlađe životne dobi koji su zbog invaliditeta i teške obiteljske situacije smješteni u ustanove samo zato što nemaju podršku da ostanu među svojim prijateljima i bližnjima u lokalnoj sredini i da žive kao i svi drugi građani.

POSEBNO ĆE POSVETITI: Unapređenju položaja osoba s invaliditetom u obrazovanju i zapošljavanju.

NAJVEĆI PROBLEM: Same osobe s invaliditetom ističu da je najveći problem što naknade i usluge nisu osmišljene tako da svojom raznolikošću prate potrebe koje proizlaze iz invaliditeta pa imaju dojam da su one nepravedno i neravnomjerno raspoređene pa i neracionalne. Kao opći problem smatram nedovoljnu razvijenost i dostupnost mreže usluga u zajednici čime djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom nemaju podršku, a time ni zaštitu.

uglavnom oglušila na zakonsku odredbu o kvoti od 40% za podzastupljeni spol na kandidacijskim listama: ona je već 7 godina mrtvo slovo na papiru. Nisam uspjela učiniti onoliko koliko treba i koliko bih htjela u društveno najosjetljivijem području, a to je nasilje u obitelji.

NAJVIŠE JE DIRNE: Kontinuirano me diraju slučajevi nasilja u obitelji od kojih su neki toliko strašni da ih ne mogu zaboraviti. Dira me patnja tih žena i djece koja će, živeći u takvoj situaciji punoj nasilja i nesigurnosti, preuzeti obrasce koje su naučila i sutra ih i većina i sama ponavljati u svojim adolescentskim i bračnim ili partnerskim vezama. Nikad neću zaboraviti slučaj žene koja je pet godina bila omalovažavana od strane supruga, koji ju je vrijeđao pred djetetom, vikao i psovao nazivajući je dubretom, kurvom, sotonom koja laže i ubija te ju tukao šakama po čitavom tijelu govoreći da djeca moraju uvidjeti na koji način s njom treba postupati. Često ju je tjerao van iz kuće, spavala je u autu, a u vrijeme četvrte trudnoće istukao ju je šakama po glavi i natjerao je da obrije glavu u znak pokore te joj zabranio da gleda djecu.

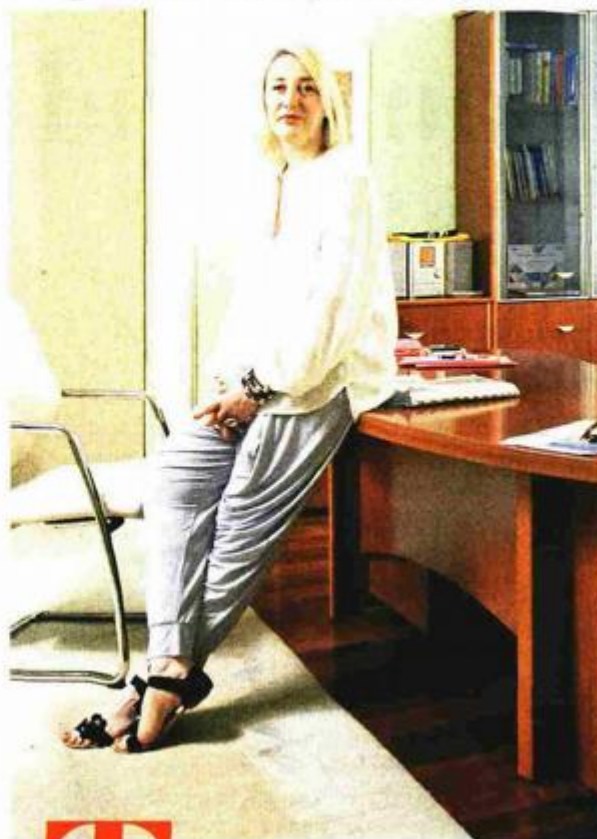
POSEBNO ĆE SE POSVETITI: S obzirom na činjenicu da se više od dvije trećine pritužbi koje dobivamo odnose na diskriminaciju na tržištu rada, u narednom razdoblju fokus će nam biti na pitanjima vezanima uz zaštitu od diskriminacije na radnom mjestu i položaju žena i muškaraca na tržištu rada.

NAJVEĆI PROBLEM: Nerazumijevanje javnosti. Mnogo je onih koji još uvijek nisu senzibilizirani za problematiku diskriminacije i mnogo onih koji ne razumiju što, na primjer, znači seksizam ili spolni stereotip i stoga i sami doprinose ojačavanju ili širenju istih.

OM VRIJEĐAO, OM, SOTONOM...

Ivana Milas Klarić pravobraniteljica za djecu

TKO JE: Rođena u Dubrovniku, 14. kolovoza 1974. godine, diplomirala na Pravnom fakultetu u Zagrebu, doktorirala 2010. godine na temu "Pravni status skrbnika kao jamstvo zaštite ljudskih prava odraslih". Udana, majka sedmogodišnje djevojčice. Slobodno vrijeme provodim kako kada. Nekada mi paše potpuni mir, uz novine, knjigu ili dobar film. Volim i društvo, nastojim održati nekoliko istinskih prijateljstava. U svakom slučaju, uz mene je najčešće kći. Zabava je onda zajamčena...

PRIJE JE RADILA: Kao docentica na Katedri za obiteljsko pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

POSEBNO JE PONOSNA NA: Činjenicu da sam kao pravobraniteljica potpuno neovisna u svom radu. Jedino tako znam i mogu raditi. Neovisnost je temeljna pretpostavka kvalitete rada u području zaštite ljudskih prava.

NAJVIŠE JE RAZOČARA: Trudim se da razočaranja ne dominiraju jer bi me ona sputala u radu. Čovjek se onda ne bi pomaknuo s mjesta. Ali često me razalosti kad vidim očitu nepravdu prema djetetu.

NAJVIŠE JE DIRNE: Svaki posjet institucijama u kojemu su smještena djeca s teškoćama u razvoju, djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca žrtve nasilja onih koji su ih trebali najviše čuvati, njihovih roditelja.

POSEBNO ĆE POSVETITI: Djeci s teškoćama u razvoju i djeci čiji su roditelji u zatvoru. Mnogo je potreba i problema. Treba razraditi kriterije najboljeg interesa djeteta. Jačamo međunarodnu suradnju - ove godine bili smo domaćini međunarodne konferencije, tako će biti i slijedeće godine. Silna mi je želja potaknuti promjene u radnom zakonodavstvu kako bi omogućili fleksibilnije radno vrijeme roditelja, rad kod kuće, rad na pola radnog vremena. Tako bi roditeljima omogućili da više budu sa svojom djecom.

NAJVEĆI PROBLEM: Neujednačenost mogućnosti za djecu u svim područjima države. Time nastaje faktična diskriminacija djece.